

NERO: de kunstenaar en tiran.

Nero, de laatste keizer van de Julisch-Claudische dynastie, staat wel in schril contrast met de stichter daarvan, de 'Vredevorst' Augustus. Wanneer Nero aan de regering komt, kent deze dynastie al een ruime traditie van politieke moorden maar Nero's misdadigheid vormt wel een dieptepunt door de moord op zijn moeder Agrippina en zijn vrouw Octavia. En voor het eerst horen we van executies van Christenen.

Nero spreekt nog steeds tot de verbeelding. Na zijn troonsbestijging in 54 n. Chr. leek het erop dat zijn eerste jaren (mede door het mentorschap van de stoïsche filosoof Seneca) zich positief zouden ontwikkelen, maar vijf jaar later laat Nero zijn moeder Agrippina uit de weg ruimen. Dan gaat het hoe langer hoe meer bergafwaarts: duistere gebeurtenissen zoals de verstoting van zijn echtgenote Octavia die plaats moet maken voor Nero's minnares Poppaea, de bouw van zijn 'Gouden Huis' na de verwoestende brand in Rome en de daarmee verbonden moord op Christenen, en de afgedwongen zelfdoding van zijn mentor, de stoïsche filosoof Seneca. Uiteindelijk wordt Nero genoodzaakt zichzelf van het leven te beroven.

Zijn er misschien toch nog aspecten die Nero weliswaar niet in een positiever licht als wel in een meer genuanceerd profiel kunnen plaatsen? Misschien verdient de volgorde **Kunstenaar, Keizer, Tiran** de voorkeur?

Programma

Het beeld van Romeinse keizers werd door antieke auteurs geschetst vanuit een negatieve 'anti-monarchale' houding, zoals Olivier Hekster aantoont in zijn boek *Romeinse keizers. De macht van het imago*. Na een overzicht van Nero's voorganger keizer Claudius behandelen we de periode van Nero aan de hand van veel powerpoint-materiaal en door een selectie uit bronnen zoals Tacitus' *Annalen* (wel aangeduid als "deze onverbiddelijke jaarboeken van de menselijke wreedheid"), de *Levens van Claudius en Nero* door Suetonius, Cassius Dio en Aurelius Victor. Ook besteden we aandacht aan het enige bewaard gebleven (anonieme) historische drama *Octavia*.

Een kleine selectie uit de volgende onderwerpen:

Keizer Claudius en zijn vrouwen Messalina en Agrippina

Nero komt aan de macht

Nero's mentoren Seneca en Burrus; zijn vrouw Octavia

Nero als moordenaar van zijn moeder en van zijn vrouw

De grote brand van Rome en de executies van Christenen

De samenzwering van Piso en het einde

Nero in de apocalyptische literatuur

Afbeelding: Nero's Death, by Vasily Smirnov, 1888, State Russian Museum, Saint Petersburg, Russia.

Cursusnummer	26WV-3D04
Docent	<i>Henk Schoonhoven</i> Dr. Henk Schoonhoven was universitair docent Griekse en Latijnse Taal en Cultuur aan de Rijksuniversiteit Groningen. Hij verzorgt al vele jaren cursussen voor HOVO Noord-Nederland.
Vakgebied	Taal en cultuur
Seizoen	2026 winter/voorjaar

Dag	Vrijdag
Inschrijven voor	vr 30 jan. 2026
Tijd	11.00-13.00
Cursusdata	13-feb., 20-feb., 06-mrt., 13-mrt., 20-mrt., 27-mrt., 03-apr., 10-apr., 17-apr.
Prijs	€ 225,-
Aantal colleges	8
Werkvorm	Hoorcollege met ruimte voor vragen en discussie
Cursusmateriaal	Syllabus, verkrijgbaar bij de docent (€ 10)
Opmerkingen	De powerpoint van deze cursus wordt niet digitaal beschikbaar gesteld.